

אמונים נצח

דברות קודש מאת
כ"ק רבינו אב"ד שליט"א

רעווא דרעוויץ שב"ק פרשת נשא תשפ"ה
שלימות עבודת ה' לשמוח בעצם קיום המצוות ולא בשכרם

♦ יומא דהילולא ♦

הרה"ק החקל יצחק מספינקא זי"ע הי"ד

פניני אמונים נצח

פרשת בהעלותך ♦ יקרת ערך עבודת כל יחיד

פרשת בהעלותך
תשפ"ה | שנה ב'

יו"ר ע"י מכון

'אמונים נצח - קאסאן'

תוכן העניינים

♦ דברות קודש ♦

רעווא דרעווין שב"ק פרשת נשא תשפ"ה

שלימות עבודת ה' לשמוח בעצם היום המצוות ולא בשכרם.....ג

♦ 'שבת נאך שיבועות' דקדוקים בפרשת נשא ♦ 'בשבועותיכם מקרא קדש יהיה לכם' טעם שני ימי יום טוב שבועות ♦ 'שכר מצוה מצוה' השמחה בקיום המצוות ♦ 'מומך הכל ומידך נתנו לך' אין ביד האדם לשלם להשי"ת ♦ 'למה אתה מתגאה בעולם שאינו שלך' הידיעה שאין לנו כלום מעצמנו ♦ 'ארוכה מארץ מידה' הרמז לזה באריכות הפרשה

♦ יומא דהילולא ♦

סיפורי צדיקים לפני ברכת המזון

הרה"ק החקל יצחק מספינקא זי"ע הי"ד – י"ג סיון תש"ד.....ד

♦ 'בכל נפשך' ♦ 'לעולם יהא אדם' ♦ 'וכל מאמינים' ♦ 'מרא דאורייתא'

פניני אמונים נצר

פרשת בהעלותך • יקרת ערך עבודת כל יחיד.....טז

♦ פטרוך השבוע ♦

הגאון רבי אפרים אהרן זארגער שליט"א

לקבלת הדב"ק
ולכל ענייני הגליון
ניתן לפנות לפקס הב"ל
אז לפל': 058-3294976

יד"ל ע"י מבזן
אמונים נצר – קאסאן
בית שמש

פקס: 02.5666.566

דברות קודש

רעווא דרעוויז פרשת נשא תשפ"ה

♦ **אל תהיו כעבדים המשמשים את הרב על מנת לקבל פרס' שלימות עבודת ה' לשמוח בעצם קיום המצוות ולא בשכרם**

♦ **שבת נאך שבועות'** דקדוקים בפרשת נשא ♦ **'בשבועותיכם מקרא קדש יהיה לכם'** טעם שני ימי יום טוב שבועות ♦ **'שכר מצוה מצוה'** השמחה בקיום המצוות ♦ **'למה אתה מתגאה מומך הכל ומידך נתנו לך'** אין ביד האדם לשלם להשי"ת ♦ **'למה אתה מתגאה בעולם שאינו שלך'** הידיעה שאין לנו כלום מעצמנו ♦ **'ארוכה מארץ מידה'** הרמז לזה באריכות הפרשה

'שבת נאך שבועות' **דקדוקים בפרשת נשא**

בפרשתן (ד 33) 'נשא את ראש בני גרשון גם הם לבית אבותם למשפחותם', והדבר אומר דרשני, למה יש חילוק של פרשה בין מנין בני קהת שנאמר בסוף פרשת במדבר (ד 3), לבין הציווי לספור את בני גרשון ומררי שמבואר בפרשתן, ולמה לא נאמרו כולם כאחד.

פרשת נשא היא הפרשה הארוכה ביותר בחמשה חומשי תורה ויש בה קע"ו פסוקים, ועיקר האריכות היא בסיום הפרשה בקרבנות הנשיאים (פרק ז), שם נכפלו קרבנותיהם של הנשיאים שהקריבו לחנוכת

המזבח י"ב פעמים, ואף שכל קרבנות כל הנשיאים שווים, [ואף הטעמים של כל י"ב הקרבנות שווים המה לחלוטין], ויש להבין למה לא כתבה התורה בדרך קצרה אחר קרבנו של נחשון שכן הקריבו שאר כל הנשיאים, ומדוע נכפלו הדברים כל כך באורך, (ועי' רמז"ן ז 3-5 ד"ה והנכון 373).

במדבר (37) (37) **במדבר 37 יג ט-יז** איתא לבאר את שינוי הלשון שנכתב בנשיא הראשון 'וקרבנו' (38 פסוק יג) ולא 'קרבנו' כבשאר כל השבטים, ואמרו שזה בא להורות שאע"פ שנחשון בן עמינדב הקריב ראשון לשאר השבטים, מכל מקום אין זה אומר שיש לקרבנותיו יותר חשיבות משאר כל השבטים אלא 'העלה עליהם הקדוש ברוך

חג השבועות, ומקדים להקשות על לשון הכתוב (שמות לד כג) 'והג שִׁבְעַת תַּעֲשֶׂה לָךְ בִּיכּוּרֵי קִצִּיר חִיטִּים', ומקשה 'מדוע נכתב ונמסר השבועות הלזה להיות חסר וא"ו, וכן יש לדקדק על תיבת 'לך' שהיא אך למותר לכאורה. עוד מקשה על לשון חז"ל שמכנים את חג השבועות בשם 'עצרת' בכל מקום, ולמה שינו מלשון התורה שכתבה 'חג שבועות'. וכן תמה על מה שאמרו בגמרא (פסחים סא:) 'שבעצרת הכל מודים דבעינן נמי לכם, ולכאורה 'הסברא נותנת להיפך למעט בהנאת עולם הזה כל מאי דאפשר ביום החג הקדוש הלזה יום קבלת התורה הקדושה'.

עוד כותב שם לתמוה למה ביום טוב של שבועות יש יום טוב שני של גלויות, והרי החג הזה אינו תלוי כלל ביום החודש אלא ביום החמישים ממחרת הפסח, וכמבואר בפסוקים (ויקרא כג טו-כא), ומה שייד כאן ענין ספיקא דיומא וכדומה. ומביא שהחתם סופר (שו"ת מחזיקי סי' קמח) כותב שצריך לומר שתיקנו חז"ל כן 'גזירה אטו פסח וסוכות' כדי שלא לחלק בין המועדים, וכמו שכתב הרמב"ם (קידוש הסודש פ"ג ה"ג) שהיו מקומות ששלוחי בית דין היו מספיקים להגיע לשם רק בניסן קודם הפסח ולא בתשרי [מחמת שעצרו בראש השנה וביום הכיפורים ולא המשיכו בדרכם], ומכל מקום עשו שני ימים טובים בפסח 'כדי שלא לחלוק

הוא כאילו כולם הקריבו ביום ראשון, ולכן נכתב בראשון 'וקרבנו' דהיינו שהוא באותה חשיבות של האחרים ובדומה להם ואינו יותר חשוב מהם.

עוד אמרו שם במדרש (י"ב נא) במעם הדבר שנחשון בן עמינדב הקריב ראשון לכל הנשיאים, כיון שבשעת קריעת ים סוף קפץ הוא ראשון לים קודם לכל ישראל, ויש להבין מה הקשר והשייכות בין קריעת ים סוף לענין הזה דווקא. ועוד קשה, שאחר שאמר הכתוב (ס"ט פס' יג) 'ויהי המקריב ביום הראשון את קרבנו נחשון בן עמינדב למטה 'יהודה', למה חזר שוב ואמר 'וקרבנו', הרי זה כפל הלשון, (ועי' טו"ט סק' כאן ד"ה המקריב).

רבותינו הקדושים אמרו שכשבת הזאת, 'שבת נאך שבועות', יש עדיין את האור וההשפעה של חג השבועות, וזה כעין 'נאך א שבועות' [-כנרמו בראשי תיבות של שם הפרשה 'נשא'], ולהבין בעי מה הכוונה באמירה זאת, וכן מה השייכות של פרשה נשא לחג השבועות, ומדוע זה ההמשך ליום מתן תורתנו.

'בשבועותיכם מקרא קדש יהיה לכם' טעם שני ימי יום טוב שבועות

בספד"ק צבי לצדיק (מאמרי סיון מאמר ד טו) מבאר ענין נפלא במהותו של

של הצדוקים משובשת וכוונת כדי שיזהרו ישראל מהם ומדעותיהם הנפסדות, ובמקום כזה לא השגיהו חז"ל על שום דבר, כי אם עשו ותיקנו אף דברים מבחילים להוציא מלב הטועין כידוע כל זה.

ממילא כדי להוציא מליבן של צדוקין שאמרו שעצרת אחר השבת כדי שיתענגו ישראל שני ימים, עמדו חז"ל ותיקנו יו"ט שני אפילו בחג השבועות 'כדי שבין כך ובין כך יתענגו ישראל ב' ימים בלא שבת, וממילא לא יבואו למטות במטות הצדוקין כיון שבלא זה יתענגו ב' ימים', ולכן קראוהו חז"ל בשם עצרת, שהוא כעין מה שנקרא יום האחרון של סוכות 'שמיני עצרת' על שם שאומר הקב"ה עצרו ועכבו עלי עוד יום אחד (רש"י ויקרא כג לו ד"ה עצרת), וכמו כן כאן נקרא החג השני דווקא בשם עצרת, להורות שהעיקוב והעצירה ביום הזה הם לשם העצירה בעצמה וכנ"ל כדי להוציא מלב הצדוקים.

ומהאי טעמא אמרו חז"ל שבעצרת בעינן לבם, כי ראוי ונכון להתענג ביום הזה, היום השני של שבועות הנקרא בשם 'עצרת', כדי להתענג שני ימים ובכך להוציא מדעת הצדוקים. וזה שאמר הכתוב 'וחג שבועת תעשה לך', שיש לדרוש שקרינן שבועת, המרמז על יום השביעי של חודש סיון שהוא החג השני של שבועות, שאמרה

במועדות' בין פסח לסוכות, ומסיים הרמב"ם 'אפילו יום טוב של עצרת', הרי שמעם הדבר הוא כדי שלא לחלק בין חג לחבירו, עכ"ד החתם סופר. ומקשה הצבי לצדיק שמעם זה אינו מספיק לכאורה, כי בשלמא פסח וסוכות שניהם תלויים בשלוחים שיגיעו ויאמרו מתי היה ראש חודש, ולכן יש מקום לומר שאין מחלקים ביניהם, אבל חג השבועות שאינו תלוי כלל בשלוחים אין שייך כלל לגזור אמו החג האחר, ולמה יש בו יום טוב שני של גלויות.

ומבאר הענין בהקדם דברי הגמרא (מנחות סה.) שהבייתוסים והצדוקים היו מפרשים את הפסוק 'וספרתם לכם ממחרת השבת' (ויקרא כג טו) כפשטיה דקרא, שמתחילים למנות מיום ראשון בשבת, ואמרו שם שזקן אחד מהם אמר לרבן יוחנן בן זכאי שמעם הדבר הוא, כי 'משה רבינו אוהב ישראל היה, ויודע שעצרת יום אחד הוא, עמד ותיקנה אחר שבת כדי שיהו ישראל מתענגין שני ימים'. והנה מצינו בכמה מקומות שעשו חז"ל תקנות מפליגות כדי להוציא מליבם של צדוקים, וכגון מה שמבואר במשנה (פרה פ"ג מ"ז) שאחר כל התקנות וההידורים שעשו לצורך הכהן השורף את הפרה, עמדו וטימאוהו כדי שיהיה טבול יום וכך ישרוף את הפרה, ודלא כהצדוקים עי"ש, 'וכהנה רבות בש"ס שעשו ותיקנו כמה דברים להראות לישראל שדעתן

מזה כנ"ל, שינתה המשנה ואמרה 'הוו כעבדים המשמשין את הרב שלא על מנת לקבל פרס', שהוא לשון פחות חריף וחזק]. והדבר אומר דרשני, היאך מקושיא זאת ירדו מטה מטה עד שכפרו בכל.

בספדה"ק זרע קודש (לשונות ד"ה דבר אלה) כתב בזה הלשון: 'דבר אתה עמנו ונשמעה ואל ידבר עמנו אלקים פן נמות' (שמות כ טו), לכאורה תמוה על דור דעה שהיה במעמד הנבחר, ושמעו הדברות מאלקים יתברך שמו, פיהם יאמר דבר זה דבר אתה וכו', שנראה שהיה חשוב אצלם יותר חיות גופם הכלה מתכלית נפשם שהוא הדבקות בו יתברך שמו, ואם נפשם תצא בדברו ודאי טוב להם ולנפשותיהם, ותהיינה בצרור חיי העולם, ומה זה המורא פן נמות'.

'דק יש להבין הענין על פי מה שכתוב במעשה דר' אלעזר בן דורדיא (ע"ז פ.). 'בבה רבי יש קונה עולמו כו' ויש בכמה שנים', להבין ענין זאת הכביה, שהוא על דרך שאמרו ז"ל (לכות פ"ד מ"ז) 'יפה שעה אחת קורת רוח בעולם הבא מכל חיי עולם הזה', מכל מקום שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעולם הזה טוב יותר, כי בזה עושה נחת רוח לבוראנו יתעלה, והעובר לו יתברך שמו כאמת ובאהבה אין השכר נחשב בעיניו נגד זה התענוג שיש לו בעת עשיית המצוה שזוכה לעשות נחת

התורה שביום הזה 'תעשה לך' דייקא, שתעשה אתה את היו"ט הזה, מוסף על עיקר היום טוב שהוא רק ביום הראשון, עכת"ד המתוקים מדבש.

'שכר מצוה מצוה' השמחה בקיום המצוות

במשנה (לכות פ"א מ"ג) אמרו: 'אנטיגנוס איש סוכו קיבל משמעון הצדיק, הוא היה אומר אל תהיו כעבדים המשמשין את הרב על מנת לקבל פרס אלא הוו כעבדים המשמשין את הרב שלא על מנת לקבל פרס', ומבאר ברע"ב (סס מ"א ד"ה ונמלא) שאחר ששמעו תלמידיו של אנטיגנוס איש סוכו את הדברים האלה 'אמרו הם, אפשר פועל עושה מלאכה כל היום וטורה ולערב אינו מקבל פרס, ויצאו למינות הם ותלמידיהם, ונקראים צדוקים ובייתוסים עד היום', ובמקום אחר (ידס פ"ד מ"ו ד"ה לזמנין) הוסיף הרע"ב על זה וכתב: 'ועד היום הזה נשארו מהם פליטים במצרים בדמשק ובקוסטאניט"א, והם לשיכים בעינינו ולצנינים בצידנו, ואנו קוראים להם קראים, לפי שאין להם אלא המקרא בלבד'. [ובנוצר חסד באבות (פ"א מ"ג ד"ה אה גיג) כותב הר"ק מקאמארנא זי"ע שבתחילה אמר אנטיגנוס את הלשון 'אלא הוו כעבדים המשמשין את הרב על מנת שלא לקבל פרס', ואחר שהתלמידים פקרו

רוח לאלקים, וכמו שכתוב (מלכים ק"ז ב') 'במצוותיו חפץ מאוד' ולא בשכר מצוותיו, וזהו שבכה רבי על רבי אלעזר בן דורדיא שלא היה לו זביה ואת להיות קונה עולמו בכמה שנים, ואז היה נגדל ונוסף תענוגו יתברך שמו בכל עת עבודתו, גם רבי אלעזר בן דורדיא היה שבע ומתענג תמיד בעבודתו יתברך שמו'.

'וזה שאמרו בדעת ובהשכל דור דעה למשה, דבר אתה עמנו, ואז ושמענו ועשינו, ויהיה נחת רוח לבוראנו בכל עת עבודתנו לו יתברך שמו בעולם הזה, ואל ידבר עמנו אלקים פן נמות, ויבוטל חס ושלוש הנחת רוח של יוצרנו יתברך שמו. ואף שיהיה לנו שכר גדול בדבקות הנפלא הזה, חביב עלינו יותר לעשות נחת רוח ליוצרנו יתברך, שמתענג בעם קרובו שכובשים בכל עת היצר הרע ועוסקים במצוותיו יתברך שמו'.

את הדברים האלו ממש אמר גם הרה"ק מקוברין זי"ע, וכמוכא בספר תורת אבות (שזועות מ"ו) שהוא ז"ל הקשה קושיא זאת בשלחן המהור בליל חג השבועות 'והרעיש עולמות' על זה עד שנפל בחלשות והוכרח להוציא, ולמחרת בסעודת היום אמר את התירוץ הנ"ל, שרצו ישראל לקיים את התכלית לעבוד אותו ית"ש דווקא מתוך העולם השפל הזה. והדברים נוראים,

שהטעם שבכה רבי על מיתת רבי אלעזר בן דורדיא היה מרוב צער על שלא זכה רבי אלעזר להתענג בעבודת השי"ת בכל שנותיו ורק ברגע האחרון עשה תשובה, וחבל על דאברין שלא היה לו מעט בחייו על ידי 'א' שטיקל תורה' או 'א' גומע נשמת' וכדומה. וכעין מה ששמעתי מהגה"צ ר' מאיר שטרן זצ"ל אב"ד מירון לפני כארבעים שנה בהיותי בשב"ק באתרא קדישא מירון, שאמר בדרשתו בשבת אחה"צ בשם כ"ק אדמו"ר מאנטיניא זצוק"ל על מה שאמרה המשנה במסכת סנהדרין (דף טז.) 'כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא', ואמר שהן אמנם עולם הבא יש לכל ישראל, 'אבער עולם הזה - דאס האט נאר אן עהרליכער איד', והן הן הדברים שאמרנו לעיל..

בזה מבאר שם הרה"ק מראפשיץ את תשובת משה רבינו, שאמר לישראל 'אל תיראו כי לעבור נסות אתכם בא האלקים' (שס פסוק יז), שאמר להם כי מה שנפשם יצאה עתה בדיבור ה' ופרחה נשמתם, היה בכדי שיראו וישיגו מהו העולם הבא והגן עדן, שכאשר יצתה נשמתם במעמד ההוא, 'עלתה נשמתם למעלה למעלה וראתה ששכרם לאין קץ ולאין שיעור וערך'. ובה היה להם נסיון גדול, אחר שכבר ראו את השכר הנורא של המצוות, האם יחפצו בשכר המצוות ובתענוג הנפלא

'ממך הכל ומידך נתנו לך' אין ביד האדם לשלם להשי"ת

ביתר עומק יש להבין, ששורש כל המחשבות האלו של 'מה ארוויה מאמירת תפילה זאת' וכדומה לזה, יסודם במעוות מבהילה, שהרי יהודי המאמין בבורא ית"ש יודע שהוא יתברך עשה ועושה ויעשה לו כל כך הרבה חסדים וטובות מיום היוולדו ועד יום מותו, עד שככל שרק ירבה בקיום המצוות כל ימי חייו, לא יספיק בזה לשלם על חלק קטן מכל הטובות שעושה עמו השי"ת. וכדבריו הקדושים של בעל חובות הלבבות (שער הנסחון פ"ד) שכותב: 'כי אם היה מעשה האדם כחול הים במספר, לא יהיה שקול בטובה אחת מן טובות הבורא יתברך עליו בעולם הזה, כל שכן אם יהיה לו חטא, ואם ידקדק הבורא עם האדם בתביעת הודאת הטובה, יהיה כל מעשהו נכחד ונשקע בקמנה שבטובות הבורא עליו, ומה שיהיה מגמול הבורא לו אינו מגיע לו על מעשהו אלא הוא מחסד הבורא עליו'.

כשהאדם מבין אל נכון את האמת, שהחשבון הפוך לחלוטין, ואין זה שמחמת שהוא מקיים מצוות ואומר תפילות 'מוכרח' השי"ת תמורת זאת להשפיע לו השפעות עצומות בכל ענייניו,

הלזה, או שישכילו להבין שהדרגה הנכונה היא לקיים את המצוות לשם פועלם כדי לתת בזה נחת רוח לאבינו שבשמים, ולא ירצו למות ולקבל שכרם. והם עמדו בנסיון כראוי ולא רצו לשמוע עוד את קול ה' ולמות 'רק לעשות המצוות בעולם הזה ויהיה לו יתברך לנחת רוח', עכת"ד הקדושים.

העו"ה מדברות קדשו מלהבות אש, שהדרך המוכחרת בעבודת ה' אינה לשקוע במחשבת קטנות והבל של עסקים ורווחים מכל מצוה ומצוה ח"ו, לא מיבעיא שאין נכון לקיים את המצוות עם חשבונות שווא שדבר זה ימשיך השפעה פלונית, וענין זה מביא ישועה כזאת וכדומה, אלא אפילו כדי לנחול את התענוג הנפלא למעלה בעולם העליון, גם כן אין מן הראוי. וכמו שישראל, אף שראו בעיניהם את השכר המופלא המחכה להם למעלה למעלה, עם כל זה בחרו בטוב האמיתי ורצו להישאר כאן בעולם הגשמי והשפל המלא בנסיונות ויסורים, כל זאת כדי לזכות לקיים עוד ועוד מצוות ומעשים טובים, ולהתענג בעצם הידיעה שבכל מעשה טוב ובכל מצוה זוכים בזה לעשות תענוג ושעשוע להשי"ת כביכול, אשר כל עבודת שרפי מעלה כאין חשובים נגד מעשי בני אדם, וזה גופא השכר הכי גדול, עצם קיום המצוות.

הזה מתבונן במה שאומר, היה מסתפק באמירת נשמת פעם אחת בשבוע ולא יותר... כי כמה כבר אפשר לשמוע שלא מגיע לו כלום ולעולם לא יספיק להודות אפילו על חסד אחד.

למה אתה מתגאה בעולם שאינו שלך? הידיעה שאין לנו כלום מעצמנו

מעשה נורא אמרו חז"ל בגמרא (נדרים ט:): על הכתוב בפרשתן (ו' 3) 'איש איש כי יפליא לגדור נדר נזיר להזיר לה', וזה לשון הגמרא: 'אמר רבי שמעון הצדיק וכו', פעם אחת בא אדם אחד נזיר מן הדרום, וראיתו שהוא יפה עינים וטוב רואי וקווצותיו סדורות לו תלתלים, אמרתי לו בני, מה ראית להשחית את שערך זה הנאה, אמר לי, רועה הייתי לאבא בעירי, הלכתי למלאות מים מן המעיין ונסתכלתי בבכואה שלי, ופחו עלי יצרי וביקש לטורדני מן העולם, אמרתי לו, רשע, למה אתה מתגאה בעולם שאינו שלך, במי שהוא עתיד להיות רימה ותולעה, העבודה שאגלחך לשמים, מיד עמדתי ונשקתיו על ראשו, אמרתי לו בני, כמוך ירבו נזירי נזירות בישראל, עליך הכתוב אומר 'איש כי יפליא לגדור נדר נזיר להזיר לה'.

אגב גרר למדנו מכאן שבזמן חז"ל אפילו רועה צאן פשוט לא הסתכל במראה מעולם, ורק כאן במעות נשתקפה צורתו

אלא אדרבא, הוא יודע שמאז שנולד ועד עתה משפיע לו הקדוש ברוך הוא ימים ונהרות של חסדים ורחמים מגולים, ועצם זה שהוא נולד ובא לעולם זהו כבר חסד עצום שבכל חייו לא יספיק לשלם על זה בלבד, וכל שכן בהמשך ימיו, שהוא בריא ושלם וגדל ומתפתח כראוי, וכו' וכו' עד אין סוף. וכמו שהאריך בזה החובות הלכות בשער הבחינה, שעל ידי ההתבוננות בחסדי ה' שעושה עם האדם, מתחזקים בעבודת השי"ת ובקיום רצונו יתברך מתוך אהבת ה' והרגשת הודאה עצומה. ואין צריך לומר שאין צד לחשוב הפוך, שהשי"ת 'חייב' לו על מעט המצוות והצדקות והתפילות וכדומה שהוא עושה, רחמנא ליצול מהאי דעתא.

כמה קטנות יש בהנהגתם של מי שלא זכה לשכל הישר בענין הזה, והוא מדמה בדעתו שאם יאמר תפילת 'נשמת' בכוונה ובהודאה - בוודאי שהבורא יתברך יהיה חייב לתת את הישועה שהוא צריך. והרי ישמעו אוזניו את מה שפיו אומר בתפילה זו ממש, שגם אילו פיו מלא שירה כים ולשונו רינה כהמון גליו וכו' 'אין אנחנו מספיקים להודות לך ה' אלקינו ואלקי אבותינו ולברך את שמך מלכנו על אחת מאלף אלפי אלפים ורבי רבבות פעמים הטובות ניסים ונפלאות שעשית עם אבותינו ועמנו'. ואם היה האדם

במעיון וראה את מראהו הנאה 'שהוא יפה עינים וטוב רואי וקוצותיו סדורות לו תלתלים', וכנראה שאז עדיין לא התחדשה 'דרך החסידות' שיש היום, שהרי לפיה מוכרחים להביט במראה ולהיווכח האם השטריימל נאה דיו, האם הבעקיטשע עומד כראוי, או האם הפיאות סדורות באופן נאה ומקובל בלא שום חסרון, וכדומה לזה... וכדמתאמרא משמיה דהגאון מווילנא זי"ע שאין לנו שמץ השגה במדרגתו של שואב מים פשוט מזמן שבית המקדש היה קיים.

ע"כ כל פנים מבואר כאן בגמרא שכאשר ראה הרועה צאן את מראהו הנאה, הביא לו היצר הרע מצב של 'אתה מתנאה בעולם שאינו שלך', שהתחיל לייחס לעצמו את יופיו ואת המראה שלו, ועל זה נתבהל ביותר עד שגילח את כל שעריו היפה. כיון שהמציאות הפשוטה והברורה היא שאל לו לאדם לייחס לעצמו שום דבר שיש לו, אם את המראה החיצוני כמו שאמרו כאן, וכלשון הגמרא בתענית (דף כ:) 'לך לאומן שעשאני', ושם מיירי באדם 'שהיה מכוער ביותר', אבל ביותר צריך זהירות בזה כשיש לו מראה נאה ומשובח, שידע ויזכור את האמת הפשוטה, שאין לזה כל קשר ושייכות אליו, וכן בשאר כל ענייני העולם שכולם מתנת שמים הם.

מש"כ למה הדבר דומה, למה שהיה נהוג לפני כמאה שנים בישיבות הקדושות, שהבחורים היו אוכלים 'טעג' אצל הבעלי בתים בעיירות, ומובן לכל, שכאשר נכנס בחור כזה לביתו של בעה"ב אחד, לא הרגיש שום הרגשה שמגיע לו משהו או שמישהו חייב לו משהו, אלא היה מלא בהכרת הטוב עמוקה ופנימית על כל מה שנותנים לו במתנת חנם ממש. וכמו כן כשהאדם ישכיל להתנער מהמחשבות המוטעות שהעולם כמנהגו נוהג ויש לו את כל צרכיו כי כן הוא דרך העולם, ויבין אל נכון שהקדוש ברוך הוא אינו חייב לו כלום, וכל מה שיש לו, ואף הכח והחיות שיש לו בכדי ללמוד תורה ולקיים מצוות, הכל הוא אך ורק מחסד ה' עליו, וכמו שאמרו חז"ל (נרכס לט:) שכל הנהגה מהעולם בלא ברכה כאילו גזל להקדוש ברוך הוא, ממילא יתהלך בהרגשות של הודאה עצומה להשי"ת וינסה כל חייו לתת נחת רוח לפניו ית"ש ולנסות 'לשלם' להקב"ה כל מה שיוכל, [וכעין מה שלחגר"ח קנייבסקי וצוק"ל היו תמיד 'חובות' רבים של לימודים והספקים], וברור ומובן שלא יהפוך את היוצרות ויחשוב שצריך הוא יתברך לשלם לו על מצוותיו ועל מעשיו הטובים.

השבוע (י"ז סיון) יחול הארצייט הראשון של הגה"צ ר' משה וואלפסון וצוק"ל, וכבר סיפרנו שפעם שאל אותו מישהו 'כמה

הארכת ימים', שהרי זכה לאריכות ימים ושנים מופלגת בבריאות איתנה ובצלילות הדעת, וענה לו ר' משה שהוא אינו יודע ובאמת גם בעיניו יפלא החסד הגדול הזה... וזוהי תשובה נפלאה של עובד ה' אמיתי שחי וזכר תמיד את היסוד הנ"ל, ואף שהיה מרבין תורה ויראה עשרות שנים ורכים הלכו לאורו, לא עלתה על דעתו לייחס זאת לעצמו ולתלות ש'בזכות' מעשיו הטובים נתן לו הקב"ה אריכות ימים, שהרי הכל הוא מאתו יתברך וכמו שכתוב (ד"ה 6' טו יד) 'כי ממך הכל ומידך נתנו לך'.

למדריגה זאת זכו כלל ישראל במעמד הנבחר של קבלת התורה, וכדבריו של הרה"ק מראפשיץ הנ"ל שאף שראו בעיניהם את גודל התענוגים הרוחניים שהם עומדים לזכות להם אחר פטירתם, רצו בכל נפשם להישאר בחיים ולקיים עוד ועוד תורה ומצוות, וכל שכן בשכר גשמי בזה העולם, שכל העולם על כל ממעמיו אינו משתווה לתיבה אחת של תורה ולזכייה הנשגבה לעשות נחת רוח לבורא יתברך שמו, וכלשונו הנפלא של הרה"ק מקאמארנא זי"ע (נולד תסד טו): 'עבוד מאהבה, משמחה, בתענוג, באור מתוק, והוא בעצמו טוב, ולמה תקווה לשכר גדול מזה'.

זאת היתה טעותם הנוראה של צדוק ובייתוס תלמידי אנטיגנוס איש סוכו,

שכאשר שמעו מרבם שיש לקיים את המצוות שלא על מנת לקבל פרס תמהו בדעתם 'אפשר פועל טורח ועושה מלאכה כל היום כולו ולערב אינו מקבל שכר', והיינו שלא השכילו להבין שכל מעשיו של איש ישראל בכל ימי חייו לא יספיקו כדי לשלם על חסד אחד מטובותיו המרובים של השי"ת, ואין שום טעם לתמוה איך יעבדו בלי לקבל על זה שכר, באשר השכר הכי גדול הוא עצם זה שהם חיים וקיימים ויכולים לקיים את המצוות. וממילא מובן הטעם שזוהי פקרו וכפרו בעיקר, כי הם ייחסו את הכל לעצמם ולא ידעו שרק הבורא יתברך הוא המחיה והמנדיג את כל הבריאה כולה והכל ממנו יתברך שמו.

'ארוכה מארץ מידה' הרמז לזה באריכות הפרשה

מדיאי טעמא כעת בשבת קודש שאחר היום טוב של קבלת התורה, שאז הגיעו עם ישראל לתכלית הנרצה בענין הזה, ומאסו אף בשכר הרוחני כנגד עצם קיום מצוותיו ית"ש, ובה קוראים אנו את פרשת הנזיר שמורה על החומר להתגאות בעולם שאינו שלו וכנ"ל מדברי הגמרא, אזי מכנים אנו את שבת זו 'שבת נאך שבועות', שזהו ההיפך הגמור מדברי הצדוקים שחג השבועות הוא תמיד אחר השבת, ואנחנו

אומרים שלא כן הוא, אלא השבת היא אחר השבועות, וזה חלק עיקרי מכל קביעות היום טוב, וכנ"ל מדברי הרה"ק מבלאז'וב.

זה מה שאמר הכתוב שביום הראשון הקריב נחשון בן עמינדב, ואמר המדרש שזכה לכך בשכר שמסר נפשו וקפיץ ראשון למי ים סוף, כיון שכאשר נכנס למים עשה זאת כדי לקיים את ציווי ה' של 'דבר אל בני ישראל ויסעו' (שמות יד טו), ולא חשב כלל מה יהיה בסופו שלו, שיתכן שהוא ימות כאן ואפילו קבר לא יהיה לו, אלא מסר את כל כולו כדי לקיים את רצון ה', אשר זוהי הדרגה המובחרת בקיום המצוות וכדלעיל. ושפיר אמר הכתוב שביום הראשון היה 'המקריב את קרבנו נחשון בן עמינדב' והיינו שהוא הקריב את עצמו במסירות נפש להשי"ת, ושוב זכה על ידי זה להקריב ראשון בחנוכת המזבח, וזהו 'וקרבנו קערת כסף' וגו', שזהו עוד קרבן נוסף על הקרבן הראשון שהקריב את עצמו.

לכן בפרשת נשא, שהיא הפרשה שקוראים מיד אחר היום טוב של שבועות, יש אריכות עצומה והיא כפולה ומכופלת, שהנה כתב השל"ה הקדוש זי"ע (מסכת שבעות מורה אור אמת קעט) בזה"ל: 'צריך אני להודיע, אותן שאומרים במרוצה דברי התורה מכח ששגור בפה, כגון י"ב פרשיות של י"ב נשיאים, מאחר שהדברים כפולים

ומכופלים קורין אחר כך במהירות, עבירה גדולה היא בידם. כי כל אות ואות תלויין בו רבני רבבות עולמות רוחניות, ולא לחינם נכפלו הדברים'. ודבר זה לא יתכן להיות כמו שכשהוא קורא בתורה או מעביר את הסדרה שמו"ת הוא רוצה לומר רק דברים שמעניינים אותו והוא מוצא בהם טעם ותענוג, שהרי כאן עליו לומר ולקרוא שנים עשר פעמים אותם תיבות עם אותה נגינה, וזה כבר 'עולה לו על הנערווע"ן' ח"ו. ורק אם הוא זוכה לדעת שהכל הוא תורה מן השמים ויש בזה סודות נשגבים כדברי השלה"ק, אזי יכול לקרוא את כל הנשיאים בהתלהבות במתינות ובחיות, וזה בא להורות שעלינו לקחת את החיוק הזה מיו"ט שבועות, ולא ללמוד תורה ולקיים מצוות רק כשוה נחמד ומעניין אותנו, אלא הכל יהיה בלתי לה' לבדו.

באמת כן היה הדבר גם בהקרבת קרבנות הנשיאים עצמם, שזה פשוט שכאשר הקריב הנשיא לבני נפתלי ביום שנים עשר, לא היה שם מצב יותר חלש מאשר ביום הראשון, אלא היה הכל בשמחה ועם התחדשות עצומה, וכמו שכתוב בסוף הענין שהשווה הכתוב את כל הקרבנות ואמר 'קערות כסף שתים עשרה מזרקי כסף שנים עשר' וגו' (ז פד), וכל כלל ישראל באו ושמחו והיו נוכחים שם בכל אחד מיו"ב הימים, כי אין שום פגם וחסרון במה שכבר

הקריבו ביום האתמול בדיוק כך, וכל יום היו שם כוונות ועניינים חדשים ונפלאים. ועבודת ה' באופן כזה, שאפשר לעשות שוב ושוב את אותם עניינים בדיוק, ובכל פעם לעשותם עם אותה חיות ועם אותה שמחה וההתלהבות, תתכן רק כשזוכים לעבוד את עבודת הקודש לשם שמים ולשם המצוה עצמה, ולא מחפשים את החידוש וההנאה של העושה את המצוה.

בזה נוכל להבין למה נתחלקו מניינם של בני קהת מבני גרשון ומררי, שהרי כתב המזר (א"ח ס' תכח) שיש לקרוא את פרשת במדבר קודם חג השבועות, וברובא דרובא מהשנים קוראים את פרשת נשא אחר שבועות דווקא. ויש לומר הענין בזה, שבני קהת הרי מסמלים את אלו אשר 'עבודת הקודש עליהם' (ו' ט) והם נושאי הארון והתורה, ואילו בני גרשון ומררי שסוחרים ונושאים את אהל מועד על כל חלקיו, מרמזים על בחינת תמכין דאורייתא שמחזיקים ומסייעים לכל הלומד תורה

ועוסק בעבודת ה'. והרמז בזה, שקודם זמן מתן תורתנו עלינו לקבל עלינו את עול התורה בלא שום חשבון אחר שבזה 'נרויח' ונקבל שפע גשמי וכדומה, אלא הכל יהיה רק לשם עשיית הנחת רוח לבורא יתברך, שזה נתגלה ביו"ט שבועות כנ"ל. ורק בחלוף עלינו חג מתן התורה מגלה לנו התורה הקדושה שהאמת היא שבוודאי שהשי"ת ישיפיע לכל מקיימי מצוותיו ועושי רצונו שפע עצום בכל העניינים, אבל את זה קוראים רק אחר שבועות, כי בזמן קבלת התורה אסור לחשוב מכל זה כלל וכלל.

יעזור השי"ת שנזכה להמשיך את החיזוק העצום הזה מיום חג השבועות על כל השנה, שנשכיל לעבדו ית"ש בדרך הישר בלא שום חשבונות צדדיים וטפלים, ונעשה את כל מעשי המצוות בשמחה ובטוב לבב, ויושפע על עם בני ישראל שפע רב בכל העניינים, חיי בני ומוזני רוויחי, ונזכה בקרוב ממש להתגלות הגאולה וביאת משיח צדקנו במהרה בימינו אמן.

יומא דהילולא

סיפורי צדיקים לפני ברכת המזון

הרה"ק החקל יצחק מספינקא זי"ע הי"ד – י"ג סיון תש"ד

בכל נפשך' ♦ 'לעולם יהא אדם' ♦ 'וכל מאמינים' ♦ 'מרא דאורייתא'

ה'ש בו'ע (ט"ז סיון) יחול יומא דהילולא של הרה"ק החקל יצחק זי"ע הי"ד.

'בכל נפשך'

אני הכרתי יהודים שעוד הסתובבו אצלו. הוא היה עובד ה' למעלה מהשגת אנוש, וכגון מה שהיה ישן שלוש שעות פעם ביומיים, דהיינו שישן מהשעה תשע עד שתיים עשרה, ואחר כך היה ער עד השעה תשע של מחרתיים. היו צדיקים שכינו אותו 'הרוצח' מרוב שהיה עובד ה' ביגיעה ובמסירות נפש, ושיבר את כל גופו לעבודת השי"ת. והיה לומד בקול רעש גדול, עד שהיה קולו נשמע עד לתחנת הרכבת, וכל המשחרים לפתחו ידעו מיד כשהגיעו לעיר וירדו ברכבת היכן צריך ללכת כדי להגיע אליו, וזאת לפי הקול של לימודו שהיה הולך וחזק מאוד ונשמע בכל האזור בקול רעש גדול.

'לעולם יהא אדם'

סיפור לי יהודי שהיה נוכח בשעת מעשה, שמנהגו של החקל יצחק בראש השנה ויום הכיפורים היה להאריך במאוד בפרשת העקידה, והיה אומרה כרבע שעה כשטליתו מופשלת על פניו. [פעם שאלתי את כ"ק מורי חמי [מרן אדמו"ר הגה"ק מתולדות אהרן] זי"ע מה זה הענין שהצדיקים היו מאריכים כל כך בפרשת העקידה בימים הנוראים, כי כן נהג גם כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע, ולא ענה לי, ורק אמר שהוא אינו מאריך כדי שלא להכביד על

הקהל, אבל סיים 'את מה שהם עשו בפרשת העקידה אני עושה בקריאת התורה', סתם ולא פירש].

וסיפר לי הנ"ל שהדרך לדעת מתי הוא גמר את אמירת העקידה היתה שהיה החקל יצחק אומר בקול בנוסח זידיטשוב 'אוח, אוח, לעולם יהא אדם ירא שמים בסתר'. וכשחזר האיש לפני על הנוסח הזה בניגון המרטיט והידוע, אחזה אותו רעדה והתעוררות, אף שכבר עברו עשרות שנים מאז, כי זהו כח של צדיק אמת.

'וכל מאמינים'

יהודי אחר סיפר לי שהוא היה ילד כשאביו התפלל בבית מדרשו של הרבי, ופעם באמצע אמירת 'וכל מאמינים', [שזה היה 'די זאך' בזידיטשוב ובספינקא כנודע], משך בטליתו של אביו ואמר לו שהוא רוצה לשתות. אחר התפילה גער בו אביו ואמר לו 'הרבי אומר 'וכל מאמינים' ואתה צריך לשתות'!?

'מרא דאורייתא'

הוא היה מתמיד עצום באופן מבהיל על הרעיון, והיה בקיא נפלא בכל התורה, ואפילו קדשים וטהרות היו נהירים אצלו בשלמות. בשו"ת חקל יצחק (סימן 6) יש תשובה ארוכה מאד שם הוא מביא ראיות והוכחות מכל התורה כולה, ובתוך דבריו כותב על ענין אחד שכתוב בתפארת ישראל שאין זה נכון, וכותב שמה שגרם לו לטעות בזה היה מחמת שהביא שם מדבריו של פלוני, שהחקל יצחק סבר שאין מן הראוי להביאו.

הוא נהרג על קידוש השם באושוויץ בשנת תש"ד, זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן.

פניני אמונים נצר

קטעים נבחרים מתוך גליונות 'אמונים נצר' שיו"ר

פרשת בהעלותך ♦ יקרת ערך עבודת כל יחיד

פרשת בהעלותך

יקרת ערך עבודת כל יחיד

ולהיות טרוד על המחיה ועל הכלכלה בכל ימות השבוע ואינו יכול כ"כ ללמוד ולעבוד את ה' כמו שהיה רוצה, אבל כשעובד את בוראו כמו שהוא במצב שנמצא שעושה הכל בקדושה ובטהרה בשמירת עינים ובזהירות מגזל ואונאה וכו' כל העניינים שצריך להיות זהיר בהם בשעת עוסקו בעבודתו, וכן כשקובע עיתים לתורה ביום ובלילה, אז הוא בדיוק שווה בשווה כמו הצדיק שעובד את השי"ת מתוך פרישות ודביקות.

חלי"ה לבל יחשוב האדם שעוסק בגשמיות שמדריגתו פחותה מהכולל יונגערמאן, אלא אדרבה כל זמן שעובד את ה' בכל נפשו ומאודו במצב שהוא נמצא, אז עומד במדריגה ביחד עם הכולל יונגערמאן, כי השי"ת יש לו כללות נשמות ישראל ס' ריבוא, יש מהם שצריכים לתת נח"ר להשי"ת בעסק בתורה

דבר אל אהרן ואמרת אליו בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות; ויעש כן אהרן אל מול פני המנורה העלה נרותיה כאשר צוה הוי"ה את משה: צהעלותך; על שם שהלכז עולה כמוז צהללקמן לשון עליה שצריך להדליק עד שמהא שלהצמ עולה מאליה, ועוד דרשו רבותינו מכאן שמעלה היתה לפני המנורה שעליה הסהן עומד ומטיב. ויעש כן אהרן; להגיד שזמו של אהרן שלא

שינה: (צמדבר ט ג-א)

מובא בהרבה ספרים הקדושים שיש שני מיני צדיקים, יש צדיק שעובד את השי"ת בפרישות וצדקות ואינו מונח בכל הבלי עולם הזה ועוסק רק בחיי עולם כרשב"י וחביריו אשר תורתם אומנתם היתה (שם י"ב), אבל יש הרבה כאלו אשר הקב"ה מלמעלה סיבב את הנסיבות שמשום זה צריך לעבוד ולעסוק בחיי שעה

לאביהם שבשמים, דכתיב אל מול פני המנורה יאירו 'שבעת הנרות' דייקא כי אתה דווקא חלק מהבנין, פי' כי דווקא בשעה שיש עוד ששה להאמצעי אז נעשה שלימות של שבעת הנרות.

והנה מבואר ברמב"ם (הלכות ציאת המקדש פ"ט ה"ו) כי עיקר עבודת הכהן במנורה היתה ההטבה כי ההדלקה עצמה כשרה בזר, ורק ההטבה פי' הנקיון של הכוסות שמן ולרחצן שיהיו מצוחצחים ונקיים להדליק בהם הנרות זה צריך הכהן בעצמו לעשות, וזהו שפירש רש"י 'ועוד דרשו רבותינו מעלה היתה לפני המנורה' פירוש שמעלה גדולה היתה זאת לאהרן הכהן 'שעליה עומד ומטיב הנרות' שהוא עשה ההטבה פירוש שהוא באהבתו הגדולה לישראל הטיב אותן ורוחצן מכל וכל.

זה מה שכתב רש"י 'להגיד שבחו של אהרן שלא שינה', שהיה אהרן יכול לומר, ההטבה לעבוד עם השמן שאינו נקי ומזוהם, שזה רומז על העבודה עם האנשים הקטנים, זהו יכול אני להשאיר למשה... אני אעשה רק את ההדלקה בנרות שתהא השלהבת עולה מאליה [כפירוש רש"י הראשון] והוא מכוון לגדולים וטובים שבדור שהם הנרות היפים והגדולים שעולים השלהבת מאליה שרק עמהם אעבוד, ואומר הכתוב שחלילה לא כן היה, אלא להגיד שבחו של אהרן שלא שינה, רק האיר בסבר פנים יפות לכל יהודי למען ידע יקר רום ערכו, שיזכור שהקדוש ברוך הוא צריך עד מאוד את חלקו בכלל ישראל

ועבודה ויש כאלו שצריכים להביא נחת רוח להשי"ת בעסק הפרנסה בד בבד שאל ישכח שיש מנהיג לבירה. וא"כ הרי הוא נותן הנח"ר להשי"ת ממש כמו העובד ה', כי השי"ת צריך לכל חלק וחלק מהקומה השלימה של כלל ישראל.

כ"ז זה נוגע גם כן כלפי עין טובה, שאל ביט הכולל יונגערמאן על הבעל הבית כדמות נבזה ח"ו, רק יתנהג כלפיו בדרך כבוד והערצה שעושה רצון קונו באמת ובשלימות וממילא תפקידו בנאמנות, וכן כ"ז לא נוגע דווקא לגבי המושג של האיש העובד ה' לבין העובד ה' בפרנסתו, רק כמו"כ כל יהודי בכל מצב שהוא שחש עצמו נפול וכסתם דבר שלא ראוי לבוא לעולם, ידע האמת לאמיתה שהוא חלק מחלקי הבנין של כלל ישראל ואם חלילה חסר הוא ועבודתו חסר מכל שלימות ישראל והשי"ת צריך אותו עד מאוד בעבודתו וגורם הרבה שעשועים למעלה.

זו היתה עבודתו של אהרן הכהן ע"ה שהיה 'שושבינא דמטרוניתא' שבאהבתו אל כל יהודי באמת לאמר, השי"ת רוצה בך קום ועבד אותו, השפיע לרבים, וזהו אוהב את הבריות ועל ידי זה ומקרבן לתורה, כי אתה חלק מהשלימות והכללות נשמות ישראל.

כ"ח פי זה יבואר שפיר הפסוק כשמדבר מעבודת אהרן הכהן, ובא לרמוז על עבודתו להדליק ולהלהיב לבבות ישראל

של משה רבינו ע"ה שמימיו אנו שותים,
וכמו שכתוב (מלאכי ג כג) 'זכרו תורת משה
עבדי' שהתורה הק' נקראת על שמו של
משה, וממילא מלמדך הלל בעל המשנה,
הוא גם מתלמידיו של אהרן הכהן ע"ה,
ותקבל ג"כ מחלקו מה שהוא נהג והתנהג
כלפי בני ישראל אוהב את הבריות באמת
ובפנימיות ובזה היה מקרבן לתורה.

(ממוך רעווא דרעווין פרשת צהלותך תשפ"ד – צניהמ"ד תולדות אהרן וומס"צ)

שיעשה לו את הנחת רוח הרצוי אליו, וזה
היה כוחו הגדול של אהרן כהנא קדישא
ועי"ז ומקרבן לתורה וכנ"ל.

לכוונה זאת שנינו במתניתין באבות (פ"א
מ"ג) שהלל מצווה אותנו שנהיה
גם כן מתלמידיו של אהרן הכהן, כי כל
כלל ישראל בכל דור ודור הם מתלמידיו

**ואלו יעמדו על הברכה ידינו הנכבדים הע"י
שנרבה לבם לקחת חלק בהוצאות הגליון לזיכוי הרבים**

♦ גליון השבוע נתרם ♦

ע"י ידינו הנכבד מאוד נעלה, האי גברא רבא, מאיר עיני חכמים בהלכה,
אהוב למעלה ונחמד למטה, עבד ה' בג' עמודי עולם לשם ולתהילה,
העומד לימנינו בכל עת בלונ"ח

הגאון רבי אפרים אהרן זארגער שליט"א
בעמח"ס 'מנחת אפרים'

לדגל נישואי בנו החתן המו"מ כמר יעקב מנחם הי"ו
למזל טוב ובשעטומ"צ

זכות הרבים תעמוד לו להתברך בכל מילי דמיטב מתוך אמונה ושמחה וכל טוב
סלה ואך טוב וחסד ידפדוהו כל ימי חייו עד שיכלו שפתותיו מלומר די

הרה"ג ר' יצחק אייזנבאך שליט"א

לדגל נישואי בנו הי"ו
למזל טוב ובשעה טובה ומוצלחת

זכות הרבים תעמוד לו להתברך בכל מילי דמיטב
מתוך אמונה ושמחה וכל טוב סלה

להשתתפות בהוצאת הד"ס בתרומות והנצחות
נא לפנות לפקס המערכת • או לפל': 058-3294976